

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta paplašinātā sastāvā)

2022. gada 18. maijā *

Valsts atbalsts – Vācijas gaisa transporta tirgus – Aizdevums, ko Vācija piešķirusi *Condor Flugdienst* – Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu – LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts – Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai – Iekšēja rakstura grūtības, kas neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem – Pārāk nopietnas grūtības, lai tās varētu novērst pati grupa – Būtiska pakalpojuma pārtraukšanas risks

Lietā T-577/20

Ryanair DAC, Sordsa [*Swords*] (Īrija), ko pārstāv *E. Vahida*, *F.-C. Laprévote*, *V. Blanc*, *S. Rating* un *I.-G. Metaxas-Maranghidis*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *L. Flynn* un *V. Bottka*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Condor Flugdienst GmbH, Neiizenburga [*Neu-Isenburg*] (Vācija), ko pārstāv *A. Birnstiel* un *S. Blazek*, advokāti,

persona, kas iestājusies lietā,

VISPĀRĒJĀ TIESA (desmitā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *A. Kornezovs* [*A. Kornezov*] (referents), tiesneši *E. Butidžidžs* [*E. Buttigieg*], *K. Kovalika-Baņčika* [*K. Kowalik-Bańczyk*], *G. Hese* [*G. Hesse*] un *D. Petrliks* [*D. Petrlik*],

sekretārs: *I. Polalis* [*I. Pollalis*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu,

pēc tiesas sēdes 2021. gada 7. decembrī

* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, prasītāja *Ryanair DAC* lūdz atcelt Komisijas Lēmumu C(2019) 7429 *final* (2019. gada 14. oktobris) par valsts atbalstu SA.55394 (2019/N) – Vācija – Glābšanas atbalsts *Condor* (OV 2020, C 294, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

I. Tiesvedības priekšvēsture

- 2 Persona, kas iestājusies lietā, *Condor Flugdienst GmbH* ir aviosabiedrība, kura nodrošina charterreisu un kuras juridiskā adrese ir Neiūzenburgā (Vācija). Tā sniedz gaisa pārvadājumu pakalpojumus galvenokārt ceļojumu rīkotājiem no Frankfurtes, Diseldorfas, Minhenes un Hamburgas (Vācija) lidostām, koncentrējoties uz atpūtas ceļojumu tirgu. Šīs tiesvedības faktu rašanās laikā persona, kas iestājusies lietā, pilnībā piederēja *Thomas Cook Group plc* (turpmāk tekstā – “*Thomas Cook* grupa”).
- 3 2019. gada 23. septembrī tika uzsākta *Thomas Cook* likvidācija tiesas ceļā un tā pārtrauca savu darbību.
- 4 Tādējādi 2019. gada 25. septembrī personai, kas iestājusies lietā, bija jālūdz sākt maksātnespējas procedūru.
- 5 Tajā pašā dienā Vācijas Federatīvā Republika paziņoja Eiropas Komisijai glābšanas atbalsta pasākumu par labu personai, kas iestājusies lietā, *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (Valsts rekonstrukcijas kredītiestāde) piešķirtā aizdevuma veidā 380 miljonu EUR kopā ar garantiju, ko 50 % apmērā asīgnēja Hesenes federālā zeme (Vācija) un 100 % apmērā – Vācijas federālā valsts (turpmāk tekstā – “attiecīgais pasākums”).
- 6 Attiecīgajam pasākumam ir ierobežots ilgums – seši mēneši, un tā mērķis ir saglabāt stabilus gaisa pārvadājumus un ierobežot mātesuzņēmuma likvidācijas izraisītās negatīvās sekas personai, kas iestājusies lietā, tās pasažieriem un personālam, ļaujot tai turpināt savu darbību līdz brīdim, kad tā panāk vienošanos ar saviem kreditoriem un sabiedrība tiek pārdota.
- 7 2019. gada 14. oktobrī Komisija, neuzsākot LESD 108. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru, pieņēma apstrīdēto lēmumu, kurā tā secināja, ka attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu un Pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV 2014, C 249., 1. lpp.; turpmāk tekstā – “pamatnostādnes”).

II. Lietas dalībnieku prasījumi

- 8 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
 - atcelt apstrīdēto lēmumu;

- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 9 Komisijas un personas, kas iestājusies lietā, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasību kā nepamatotu;
 - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

III. Juridiskais pamatojums

- 10 Prasības pamatojumam prasītāja izvirza piecus pamatus, no kuriem pirmais attiecas uz pamatnostādņu 22. punkta pārkāpumu, otrais – uz to 44. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu, trešais – uz minēto pamatnostādņu 74. punkta pārkāpumu, ceturtais – uz prasītājas procesuālo tiesību pārkāpumu un piektais – uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi.

A. Par pieņemamību

- 11 Prasītāja apgalvo, ka tai ir tiesības celt prasību kā “ieinteresētajai pusei” LESD 108. panta 2. punkta izpratnē un kā “ieinteresētajai personai” Padomes Regulas (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD] 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 248, 9. lpp.), 1. panta h) punkta izpratnē, kas tai par apstrīdēto lēmumu, kurš pieņemts bez formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanas, ļauj celt atcelšanas prasību, lai aizsargātu savas procesuālās tiesības.
- 12 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, neapstrīd prasības pieņemamību.
- 13 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tad, ja Komisija pieņem lēmumu necelt iebildumus, pamatojoties uz Regulas 2015/1589 4. panta 3. punktu – kā tas ir šajā lietā –, tā ne tikai atzīst aplūkojamās pasākumus par saderīgiem ar iekšējo tirgu, bet arī netieši atsakās uzsākt LESD 108. panta 2. punktā un minētās regulas 6. panta 1. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru (pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 27. oktobris, *Austrija/Scheucher-Fleisch* u.c., C-47/10 P, EU:C:2011:698, 42. punkts un tajā minētā judikatūra). Ja pēc iepriekšējas izskatīšanas Komisija konstatē, ka paziņotais pasākums rada šaubas par tā saderību ar iekšējo tirgu, tai, pamatojoties uz Regulas Nr. 2015/1589 4. panta 4. punktu, ir jāpieņem lēmums par LESD 108. panta 2. punktā un minētās regulas 6. panta 1. punktā paredzētās formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu. Saskaņā ar šo pēdējo minēto tiesību normu šādā lēmumā attiecīgā dalībvalsts un ieinteresētās personas tiek aicinātas noteiktā laikā, kas parasti nepārsniedz vienu mēnesi, iesniegt savus apsvērumus (pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 24. maijs, Komisija/*Kronoply* un *Kronotex*, C-83/09 P, EU:C:2011:341, 46. punkts).
- 14 Ja nav uzsākta formālā izmeklēšanas procedūra – kā tas ir šajā lietā –, ieinteresētajām personām, kuras būtu varējušas iesniegt apsvērumus otrajā stadijā, šāda iespēja ir liegta. Lai to vērstu par labu, tām ir atzītas tiesības Savienības tiesā apstrīdēt Komisijas lēmumu nesākt formālo izmeklēšanas procedūru. Tādējādi tāda prasība atcelt lēmumu – kura pamatā ir LESD 108. panta 3. punkts –, ko ir cēlusi ieinteresētā puse LESD 108. panta 2. punkta izpratnē, ir pieņemama, ja šīs prasības iesniedzējs vēlas aizsargāt procesuālās tiesības, kas tam izriet no šīs pēdējās minētās tiesību normas (skat. spriedumu, 2010. gada 18. novembris, *NDSHT/Komisija*, C-322/09 P, EU:C:2010:701, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 15 Turklāt, ņemot vērā Regulas Nr. 2015/1589 1. panta h) punktu atbalsta saņēmēja uzņēmuma konkurents neapšaubāmi ir “ieinteresētā puse” LESD 108. panta 2. punkta izpratnē (skat. spriedumu, 2020. gada 3. septembris, *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland* u.c./Komisija, C-817/18 P, EU:C:2020:637, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 16 Šajā lietā nav apstrīdams, ka starp prasītāju un personu, kas iestājusies lietā, pastāv – kaut arī ierobežotas – konkurences attiecības. Proti, prasītāja ir norādījusi – un tas nav ticis apstrīdēts –, ka tā ir nodrošinājusi Vācijas gaisa savienojamību vairāk nekā 20 gadu, ka 2019. gadā tā no Vācijas vai uz to bija pārvadājusi vairāk nekā 19 miljonus pasažieru un ka tai pieder Vācijas pasažieru gaisa pārvadājumu tirgus daļa aptuveni 9 % apmērā, kas to padara par otro lielāko aviosabiedrību Vācijā. Prasītāja arī ir uzsvērusi, ka tās vēl pirms Covid-19 pandēmijas sākuma izstrādātais lidojumu plāns 2020. gada vasarai ietvēra 265 maršrutus no 14 Vācijas lidostām. Turklāt apstrīdētā lēmuma 7. punktā Komisija ir konstatējusi, ka uz noteiktiem personas, kas iestājusies lietā, apkalpotajiem galamērķiem lidojumus veica arī prasītāja un ka šīs aviosabiedrības konkurēja par sēdvietām, kuras pārdotas galīgajiem klientiem tieši. Tādējādi, lai gan šo sēdvietu pārdošana veido tikai nelielu daļu no personas, kas iestājusies lietā, pārdošanas apjoma, konkurences attiecības starp to un prasītāju saistībā ar minēto pārdošanu nav apstrīdētas.
- 17 Tātad prasītāja ir ieinteresētā persona, kurai ir interese nodrošināt procesuālo tiesību, kuras tai izriet no LESD 108. panta 2. punkta, aizsardzību.
- 18 Tādēļ prasība ir jāatzīst par pieņemamu daļā, kurā prasītāja atsaucas uz savu procesuālo tiesību pārkāpumu.
- 19 Līdz ar to ceturtais pamats, kura tiešais mērķis ir panākt prasītājas procesuālo tiesību ievērošanu, ir pieņemams.
- 20 Prasītāja, lai pierādītu savu procesuālo tiesību pārkāpumu šaubu dēļ, ko strīdīgais pasākums būtu varējis radīt attiecībā uz tā saderību ar iekšējo tirgu, ir tiesīga izvirzīt argumentus, lai pierādītu, ka Komisijas konstatējums par šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu ir kļūdainš, kas *a fortiori* liecina par to, ka Komisijai, izvērtējot šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu, bija jābūt šaubām. Tādējādi Vispārējā tiesa ir tiesīga pēc būtības pārbaudīt prasītājas pirmā, otrā un trešā pamata argumentus, uz kuriem tā atsaucas ceturtajā pamatā, lai pārliecinātos, vai tie var apstiprināt prasītājas skaidri izvirzīto pamatu par tādu šaubu esamību, kas pamato LESD 108. panta 2. punktā paredzētās procedūras uzsākšanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 13. jūnijs, *Ryanair*/Komisija, C-287/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:395, 57.–60. punkts, un 2019. gada 6. maijs, *Scor*/Komisija, T-135/17, nav publicēts, EU:T:2019:287, 77. punkts).
- 21 Attiecībā uz piekto pamatu par pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi ir jāuzsver, ka tā ir uzskatāma par būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu un ir absolūts pamats, kas Savienības tiesai ir jāizvirza pēc savas ierosmes un neattiecas uz apstrīdētā lēmuma tiesiskumu pēc būtības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1998. gada 2. aprīlis, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67. punkts).

B. Par lietas būtību

- 22 Vispirms ir jāizvērtē ceturtais pamats.

1. Par ceturto pamatu – prasītājas procesuālo tiesību pārkāpumu

- 23 Ceturtajā pamatā prasītāja apgalvo, ka trīs norādes attiecībā uz apstrīdētā lēmuma saturu, kas atbilst tās pirmajiem trim pamatiem, pēc prasītājas domām, atspoguļo šaubas, kurām Komisijai bija jārodas attiecīgā pasākuma iepriekšējas izskatīšanas laikā.
- 24 Iesākumā, pirms tiek izvērtēts prasītājas izvirzīto pierādījumu kopums, ir jāatgādina principi, kas reglamentē lēmuma necelt iebildumus tiesiskuma pārbaudi, pamatojoties uz LESD 263. pantu.

a) Piemērojamie principi

- 25 Saskaņā ar judikatūru gadījumā, ja Komisija pēc pirmās pārbaudes LESD 108. panta 3. punktā paredzētās procedūras ietvaros nevar iegūt pārliecību, ka attiecīgais valsts atbalsta pasākums vai nu nav “atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, vai arī tas, lai gan ir atzīstams par atbalstu, tomēr ir saderīgs ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību, vai arī gadījumā, ja šī procedūra nav tai ļāvusi pārvarēt nopietnas grūtības, ko rada attiecīgā pasākuma saderības novērtēšana, Komisijai ir pienākums uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru un šajā ziņā tai nav plašas rīcības brīvības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 10. maijs, *Itālija/Komisija*, C-400/99, EU:C:2005:275, 47. punkts). Šo pienākumu turklāt tieši apstiprina arī Regulas Nr. 2015/1589 4. panta 4. punkta un 15. panta 1. punkta tiesību normu kombinācija (pēc analogijas skat. spriedumu, 2008. gada 22. decembris, *British Aggregates/Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 113. punkts).
- 26 Šajā ziņā Regulas Nr. 2015/1589 4. pantā ir norādīts, ka situācijā, kad ar attiecīgās dalībvalsts paziņoto pasākumu tik tiešām ir ieviests atbalsts, Komisijas lēmums uzsākt vai neuzsākt formālo izmeklēšanas procedūru ir atkarīgs no tā, vai pastāv vai nepastāv “šaubas” par šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu.
- 27 Regulas Nr. 2015/1589 4. panta 3. un 4. punktā paredzētajam jēdzienam “šaubas” ir objektīvs raksturs. Šādu šaubu konstatēšana prasa izmeklēt gan apstākļus, kādos apstrīdētais pasākums ticis pieņemts, gan pasākuma saturu objektīvi, salīdzinot lēmuma pamatojumu ar Komisijas rīcībā esošo informāciju brīdī, kad tā pieņēmusi lēmumu par apstrīdētā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu. No tā izriet, ka Vispārējās tiesas veiktā tiesiskuma pārbaude attiecībā uz šaubu pastāvēšanu pēc būtības pārsniedz tikai acīmredzamas kļūdas vērtējumā meklēšanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 2. aprīlis, *Bouygues un Bouygues Télécom/Komisija*, C-431/07 P, EU:C:2009:223, 63. punkts, un 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group/Komisija*, T-304/08, EU:T:2012:351, 80. punkts un tajā minētā judikatūra). Informācija, kas “varēja būt” Komisijas rīcībā, ir tā, kas šķiet atbilstoša veicamajam vērtējumam un kuru tā pēc tās lūguma būtu varējusi iegūt iepriekšējās izskatīšanas stadijā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. septembris, *Komisija/Frucona Košice*, C-300/16 P, EU:C:2017:706, 71. punkts). Lai gan tādējādi var būt nepieciešams, lai Komisija vajadzības gadījumā pārsniegtu tai iesniegto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, Komisijai pēc savas iniciatīvas un, ja šajā ziņā nav nekādu norāžu, tomēr nav jāmeklē jebkāda informācija, kas varētu būt saistīta ar tajā izskatāmo lietu, pat ja šāda informācija būtu publiski pieejama (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 29. aprīlis, *Achemos Grupē un Achema/Komisija*, C-847/19 P, EU:C:2021:343, 49. un 50. punkts, un 2021. gada 2. septembris, *Komisija/Tempus Energy un Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 45. punkts).

- 28 Prasītājam ir jāpierāda šaubu esamība – pierādījums, ko tas var sniegt, pamatojoties uz savstarpēji atbilstošu netiešu pierādījumu kopumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 19. septembrī, *HH Ferries u.c./Komisija*, T-68/15, EU:T:2018:563, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Ņemot vērā šo judikatūru, ir jāizvērtē prasītājas argumentācija, kas vērsta uz šaubu esamības pierādīšanu, kuru dēļ Komisijai būtu bijis jāuzsāk formālā izmeklēšanas procedūra.

b) Par pamatnostādņu 22. punkta pārkāpuma netiešo pierādījumu

- 30 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija nav ievērojusi pamatnostādņu 22. punktu, kas liecinot par to, ka pastāv šaubas par attiecīgā pasākuma saderību ar iekšējo tirgu.
- 31 Pamatnostādņu 22. punktā ir paredzēts:
- “Uzņēmums, kas pieder uzņēmumu grupai vai ko pārņem uzņēmumu grupa, parasti nav tiesīgs saņemt atbalstu saskaņā ar šīm pamatnostādnēm, izņemot, ja var pierādīt, ka uzņēmumam ir iekšēja rakstura grūtības, kas neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem, un grūtības ir pārāk nopietnas, lai tās varētu novērst pati grupa. [...]”
- 32 Prasītāja uzskata, ka pamatnostādņu 22. punktā ir paredzēti trīs atsevišķi un kumulatīvi nosacījumi glābšanas atbalsta piešķiršanai grupā ietilpstošam uzņēmumam, proti, pirmkārt, ka tam ir iekšēja rakstura grūtības, otrkārt, ka tās neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem un, treškārt, ka minētās grūtības ir pārāk nopietnas, lai tās novērst pati grupa. Prasītāja uzskata, ka Komisija ir juridiski kļūdaini interpretējusi šo aspektu, jo tā atzinusi, ka pirmie divi nosacījumi ir tikai viens nosacījums, kas jāsaprot tādējādi, ka atbalsta saņēmēja grūtības ir iekšējas, ja tās neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales grupas ietvaros.
- 33 Turklāt prasītāja uzskata, ka šajā lietā nav izpildīts neviens no pamatnostādņu 22. punktā minētajiem nosacījumiem.
- 34 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, apstrīd prasītājas argumentus.
- 35 Vispirms ir jānorāda – netiek apstrīdēts, ka persona, kas iestājusies lietā un ir attiecīgā [atbalsta] pasākuma saņēmēja, apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā bija grupas dalībniece pamatnostādņu 22. punkta izpratnē. Tāpēc ir jāpārbauda, vai Komisijai bija jārodas šaubām, vai ir izpildīti citi minētajā 22. punktā minētie nosacījumi.

1) Par jautājumu, vai personas, kas iestājusies lietā, grūtības ir tās iekšējas grūtības un neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem

- 36 Kā izriet no šī sprieduma 32.–34. punkta, lietas dalībnieki nav vienisprātis gan attiecībā uz pamatnostādņu 22. punkta interpretāciju, gan attiecībā uz tā piemērošanu šajā lietā.
- 37 Tātad pēc kārtas ir jāpārbauda abi šie jautājumi.

i) Par pamatnostādņu 22. punkta interpretāciju

- 38 Prasītāja uzskata, ka pamatnostādņu 22. punkts it īpaši ietver divus atšķirīgus un savstarpēji neatkarīgus nosacījumus, proti, pirmkārt, ka atbalsta saņēmēja grūtības ir iekšējas, otrkārt, ka tā grūtības neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem. Savukārt Komisija un persona, kas iestājusies lietā, uzskata, ka runa ir tikai par vienu un to pašu nosacījumu, kas jāsaprot tādējādi, ka atbalsta saņēmēja grūtības ir jāuzskata par iekšējām, ja tās nerodas no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem.
- 39 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi (skat. spriedumu, 2005. gada 7. jūnijs, *VEMW u.c.*, C-17/03, EU:C:2005:362, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Pirmām kārtām, attiecībā uz pamatnostādņu 22. punkta tekstu ir jāatgādina, ka Savienības tiesību teksti ir vairākās valodās un dažādajām valodu versijām ir vienāds spēks; šādi Savienības tiesību normas interpretācija ietver valodu versiju salīdzināšanu (spriedumi 1982. gada 6. oktobris, *Cilfit u.c.*, 283/81, EU:C:1982:335, 18. punkts, un 2005. gada 6. oktobris, *Sumitomo Chemical un Sumika Fine Chemicals/Komisija*, T-22/02 un T-23/02, EU:T:2005:349, 42. punkts).
- 41 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka daudzās valodu versijās pakārtotā teikuma “izņemot, ja var pierādīt, ka uzņēmumam ir iekšēja rakstura grūtības, kas neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem, un grūtības ir pārāk nopietnas, lai tās varētu novērst pati grupa” sintakse ir strukturēta divos posmos, kurus dažkārt nošķir komats, proti, šādi: “izņemot, ja var pierādīt, ka [pirmais nosacījums] un [ka] [otrais nosacījums]”. Pakārtojuma saikļa “ka” atkārtojums norāda, ka runa ir par diviem nosacījumiem, no kuriem pirmais ir izvietots pēc pirmā “ka” un attiecas uz to, ka saņēmēja grūtības ir iekšēja rakstura un neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem, bet otrais – pēc otrā “ka” [“un”] – attiecas uz to, ka minētās grūtības ir pārāk nopietnas, lai tās novērstu pati grupa. Tādējādi pirmais nosacījums šķiet kā viens un tas pats nosacījums. Šī sintakses struktūra citastarp ir konstatējama čehu, angļu, franču, horvātu, itāļu, maltiešu, holandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku un slovēņu valodās.
- 42 Turpinājumā ir jānorāda, ka vācu valodas versijā ir skaidri norādīts, ka par “iekšējām” tiek uzskatītas grūtības, kas nerodas no izmaksu patvaļīgas sadales grupas ietvaros (“*wenn es sich bei den Schwierigkeiten des betreffenden Unternehmens nachweislich um Schwierigkeiten des Unternehmens selbst handelt, die nicht auf eine willkürliche Kostenverteilung innerhalb der Gruppe zurückzuführen sind*”). Šāda izpratne ir atvedināma arī no grieķu un bulgāru valodas redakcijām.
- 43 Šie piemēri norāda, ka saskaņā ar pamatnostādņu 22. punkta formulējumu daudzās valodu versijās atbalsta saņēmēja grūtības ir jāuzskata par iekšējām, ja tās neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem.
- 44 Visbeidzot, tā kā dažu citu valodu versijas nav tik skaidras, ir jāatgādina, ka gadījumā, ja Savienības tiesību akta teksts dažādu valodu versijās atšķiras, attiecīgā tiesību norma ir jāinterpretē, ņemot vērā tiesiskā regulējuma, kura sastāvdaļa tā ir, kontekstu un mērķus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1996. gada 24. oktobris, *Kraaijeveld u.c.*, C-72/95, EU:C:1996:404, 28. punkts; 2000. gada 24. februāris, *Komisija/Francija*, C-434/97, EU:C:2000:98, 22. punkts, 2000. gada 7. decembris, *Itālija/Komisija*, C-482/98, EU:C:2000:672, 49. punkts).

- 45 Otrām kārtām, attiecībā uz tiesiskā regulējuma, kurā ietilpst pamatnostādņu 22. punkts, kontekstu un mērķiem ir jāatgādina, ka minētajā punktā ietvertā noteikuma mērķis it īpaši ir liegt uzņēmumu grupai likt valstij uzņemties kāda no tās sastāvā esošiem uzņēmumiem glābšanas vai pārstrukturēšanas izmaksas, ja šis uzņēmums ir nonācis grūtībās un pati grupa ir radījusi šīs grūtības, patvaļīgi sadalot izmaksas starp grupas dalībniekiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 13. maijs, *Niki Luftfahrt/Komisija*, T-511/09, EU:T:2015:284, 159. punkts).
- 46 Minētā 22. punkta mērķis tātad ir izvairīties no tā, ka uzņēmumu grupa atbrīvojas no savām izmaksām, parādiem vai pasīviem grupas uzņēmumā, tādējādi radot sev iespēju saņemt glābšanas atbalstu, lai gan citādi tā nebūtu. Citiem vārdiem sakot, pamatnostādņu 22. punkta mērķis ir likt šķēršļus valsts atbalsta noteikumu apiešanai, izmantojot grupas ietvaros mākslīgi izveidotus mehānismus. Savukārt šī punkta mērķis nav izslēgt no glābšanas atbalsta piemērošanas jomas grupā ietilpstošu uzņēmumu tikai tādēļ, ka tā grūtību pamatā ir grūtības, ar kurām ir saskārusies pārējā grupa vai cita grupas sabiedrība, ja vien minētās grūtības nav radītas mākslīgi vai minētajā grupā sadalītas patvaļīgi.
- 47 Prasītājas izvirzītās argumentācijas sekas būtu tādas, ka netiktu ievērota finansiālā palīdzība uzņēmumu grupās, atturot grupas veiksmīgāko sabiedrību palīdzēt citai tās pašas grupas sabiedrībai, kura sastopas ar finansiālām grūtībām, jo citādi – tieši sniegtās palīdzības dēļ – tā pati nevarētu saņemt glābšanas atbalstu gadījumā, ja šīs grūtības kādā brīdī skartu arī to.
- 48 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka pamatnostādņu 22. punktā lietotā frāze “izņemot, ja var pierādīt, ka uzņēmumam ir iekšēja rakstura grūtības, kas neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem, un grūtības ir pārāk nopietnas, lai tās varētu novērst pati grupa”, ietver vienu un to pašu nosacījumu, kas jāinterpretē tādējādi, ka grupā ietilpstoša uzņēmuma grūtības ir jāuzskata par tā iekšējām grūtībām, ja tās neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales minētajā grupā.

ii) Piemērošana šajā lietā

- 49 Prasītāja, atsaucoties uz apstrīdētā lēmuma 19. un 57. punktu, apgalvo, pirmkārt, ka personas, kas iestājusies lietā, grūtības neesot tās iekšējas grūtības, bet ārējas tādā ziņā, ka tās esot pilnībā attiecināmas uz iemesliem, kuru pamatā ir *Thomas Cook* grupas iekšējā organizācija. Proti, neraugoties uz pēdējās minētās grūtībām, persona, kas iestājusies lietā, esot guvusi pozitīvus rezultātus pirms procentu un nodokļu nomaksas par savu darbību laikposmā no 2017. līdz 2019. gadam. Tādējādi persona, kas iestājusies lietā, esot rentabla un konkurētspējīga aviosabiedrība, kuru esot sagrāvis tās mātesuzņēmums. Otrkārt, prasītāja norāda, ka personas, kas iestājusies lietā, grūtības izrietot no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem. Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 15. un 57. punktu būtiska līdzekļu daļa, ko persona, kas iestājusies lietā, saņēma pēdējo gadu laikā, esot novirzīta tās mātes sabiedrībai, izmantojot grupas naudas līdzekļu kopīgošanu (*cash-pool*), kas ir sistēma, kuru prasītāja kvalificē kā mākslīgu un piespiedu līdzekli.
- 50 No apstrīdētā lēmuma 15.–17., 80. un 109. punkta izriet, ka personas, kas iestājusies lietā, grūtības galvenokārt radās tādēļ, ka tika likvidēta *Thomas Cook* grupa, kā rezultātā citastarp bija jānoraksta prasījumi par būtiskām summām, kas personai, kas iestājusies lietā, bija pret minēto grupu tās naudas līdzekļu kopīgošanas ietvaros, tika pārtraukta finansēšana grupas iekšienē un tika zaudēts tās galvenais klients, proti, *Thomas Cook* grupas ceļojumu rīkotāji.

- 51 Pirmkārt, šajā ziņā ir jāprecizē, kā to tiesas sēdē norādīja Komisija un persona, kas iestājusies lietā, un ko prasītāja nav apstrīdējusi, ka naudas līdzekļu kopīgošana grupas ietvaros ir ierasta prakse, kas ir izplatīta sabiedrību grupās. Šī kopīgošana darbojas kā grupas centrālā banka tādā ziņā, ka tad, ja ir nepieciešami naudas līdzekļi, dažādas grupas sabiedrības saņem šīs kopējās kases aizdevumus grupas iekšienē, un likviditātes pārpalikuma gadījumā iemaksā līdzekļus kopējā kasē, pretī saņemot prasījuma tiesības pret šo kopējo kasi kopā ar procentiem. Šīs sistēmas, kuru pārvalda šim nolūkam izveidota grupas vienība, mērķis ir atvieglot grupas finansēšanu, ļaujot grupas sabiedrībām ietaupīt finansējuma izmaksas. Tādējādi parasti katra grupas sabiedrība konkrētā brīdī var gūt labumu no kopīgošanas sistēmas, iegūstot tiešu piekļuvi grupas naudas līdzekļiem, vienlaikus tiekot aicināta veikt iemaksas minētajā kasē, ja tai ir naudas līdzekļu pārpalikums.
- 52 Otrkārt, attiecībā konkrēti uz *Thomas Cook* grupas kopējo kasi, jāatzīmē, kā to darījusi persona, kas iestājusies lietā, un prasītāja nav iebildusi, ka šī sistēma īstenota jau vairākus gadus un tā ir darbojusies jau ilgi, pirms grupā izcēlās grūtības, tā ka tās izveidošanai ar šīm grūtībām nebija nekāda sakara. Tā, piemēram, persona, kas iestājusies lietā, šo sistēmu esot izmantojusi 2016. gadā, kad tai trūka naudas līdzekļu, jo bija samazinājies lidojumu skaits uz Turciju.
- 53 Treškārt, no apstrīdētā lēmuma 12. punkta, kurā uzskaitīti iemesli, kas bija *Thomas Cook* grupas grūtību pamatā, izriet, ka naudas līdzekļu kopīgošanas sistēma nebija šo grūtību pamatā. Šīs grūtības citastarp izrietēja no ļoti lielajiem parādiem saistībā ar iepirkumiem un zaudējumiem ekspluatācijas jomā, zemu aktivitāti Apvienotās Karalistes tirgū, ko pastiprināja diskusijas par *Brexit*, grupas pārstrukturēšanas negatīvais atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos, kā arī strukturālie trūkumi tās organizācijā.
- 54 Lai gan prasītāja apgalvo, ka *Thomas Cook* grupas naudas līdzekļu kopīgošanas sistēma bija “mākslīga, kaitējoša vai piespiedu”, ir jākonstatē, ka tā nav sniegusi nevienu konkrētu pierādījumu šī argumenta pamatošanai.
- 55 Ceturtkārt, prasītāja pārmet Komisijai, ka tā nav pārbaudījusi, vai līgums par līdzekļu nodošanu kopējai kasei starp personu, kas iestājusies lietā, un *Thomas Cook* grupu tika noslēgts ar taisnīgiem noteikumiem un vai riski starp dažādām grupas sabiedrībām tika sadalīti vienādi.
- 56 Tomēr ir jākonstatē, ka, ņemot vērā apstrīdētā lēmuma 117.–120. punktu, kuros ir apkopoti argumenti, ko prasītāja izvirzījusi saistībā ar sūdzību, kuru tā bija iesniegusi Komisijai par attiecīgo pasākumu, ir jākonstatē, ka minētajā sūdzībā tā nav apgalvojusi, ka grupas naudas līdzekļu kopīgošana būtu piemērota netaisnīgi. No iepriekš 27. punktā atgādinātās judikatūras izriet, ka Komisijai pēc savas iniciatīvas un bez jebkādam norādēm par to nav jāmeklē visa informācija, kurai varētu būt saikne ar tajā izskatāmo lietu, pat ja šāda informācija būtu publiski pieejama. Līdz ar to tādos apstākļos kā šajā lietā, kas apkopoti iepriekš 52.–55. punktā, un tā kā nav nekādu konkrētu norāžu par pretējo, ir jāuzskata, ka Komisijai nebija pienākuma pēc savas iniciatīvas padziļināti izmeklēt skaidras naudas kopīgošanas sistēmas “taisnīgo” raksturu.
- 57 Piektkārt, prasītāja izvirza argumentu par to, ka saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 57. punktu personas, kas iestājusies lietā, naudas līdzekļi esot bijuši “izsmelti mākslīgi”, jo pēdējā minētā esot bijusi spiesta pārskaitīt būtiskas naudas summas savam mātesuzņēmumam, kas darbojies ar zaudējumiem. Tomēr jānorāda, ka minētajā apstrīdētā lēmuma 57. punkta rindkopā ir tikai apkopoti Vācijas apsvērumi par Komisijai iesniegto sūdzību un līdz ar to tajā nav ietverts Komisijas juridiskais vērtējums. Tas citastarp ir ietverts apstrīdētā lēmuma 80. punktā. No šī punkta, lasot to kopā ar apstrīdētā lēmuma 15.–17. punktu, izriet, ka, pēc Komisijas domām,

persona, kas iestājusies lietā, bija ļoti stabila un darbotiespējīga sabiedrība un ka tās finansiālās grūtības izrietēja no tās mātesuzņēmuma grūtībām, nevis no fakta, ka grupa esot ieviesusi fiktīvu mehānismu, lai vājinātu personu, kas iestājusies lietā.

- 58 Līdz ar to jākonstatē, ka prasītāja nav pierādījusi, ka pastāv šaubas par attiecīgā pasākuma saderību ar pamatnostādņu 22. punktā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru personas, kas iestājusies lietā, grūtībām ir jābūt iekšēja [rakstura] un tās nevar izrietēt no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem.

2) Par jautājumu, vai personas, kas iestājusies lietā, grūtības bija pārāk nopietnas, lai tās novērstu pati grupa

- 59 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā neesot pārbaudījusi, vai *Thomas Cook* grupa nevarēja novērst personas, kas iestājusies lietā, grūtības, kā tas prasīts pamatnostādņu 22. punktā. Prasītāja uzskata, ka *Thomas Cook* likvidācijas sākšana obligāti nenozīmējot, ka pēdējā minētā nevarēja novērst tās meitasuzņēmuma grūtības, īstenojot vairākus pasākumus, piemēram, personas, kas iestājusies lietā, pārdošanu vai naudas līdzekļu kopīgošanas sistēmas likvidēšanu.
- 60 Pirmkārt, ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma 10.–13. punkta izriet, ka *Thomas Cook* grupa, kas ir personas, kas iestājusies lietā, vienīgā akcionāre, apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā atradās ļoti sliktā finansiālā stāvoklī. Minētā grupa beidza savu darbību nekavējoties – 2019. gada 23. septembrī – un pēc tam tika uzsākta likvidācija tiesas ceļā ar parādu, kas atbilst aptuveni 1,7 miljardiem sterliņu mārciņu (GBP) (aptuveni 1,91 miljards EUR).
- 61 Līdz ar to ir jākonstatē, tāpat kā to dara Komisija, ka *Thomas Cook* grupai nebija iespējas novērst tās meitasuzņēmuma grūtības, jo tā pati bija likvidācijas procesā un savu darbību bija izbeigusi.
- 62 Otrkārt, no apstrīdētā lēmuma 26. punkta izriet, ka Komisija ir ņēmusi vērā hipotēzi par iespējamu personas, kas iestājusies lietā, pārdošanu, par ko kopš 2019. gada februāra notikušas sarunas ar vairākiem ieinteresētajiem ieguldītājiem un kas varētu tikt īstenota nākamajos trīs līdz sešos mēnešos. Tādējādi prasītāja nevar pārņemt Komisijai, ka tā nav pārbaudījusi *Thomas Cook* grupas spēju atrisināt personas, kas iestājusies lietā, grūtības, tostarp atsavinot pēdējo minēto sabiedrību. Tomēr, tā kā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā minētās diskusijas vēl nebija devušas rezultātu, Komisija nevarēja balstīt savu vērtējumu uz nākotnē paredzamu, bet nenoteiktu risinājumu. Ņemot vērā steidzamību, kas saistīta ar jebkādu glābšanas atbalstu, nekas neliecina arī par to, ka Komisijai pirms atbalsta atļaušanas bija jāgaida šo diskusiju iznākums, paturot prātā, cik nenoteikts var būt jebkuru procesā esošu pārdošanas sarunu rezultāts.
- 63 Treškārt, attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka *Thomas Cook* grupa vai likvidators varēja veikt vairākus citus pasākumus, piemēram, naudas līdzekļu kopīgošanas sistēmas izbeigšanu, lai novērstu personas, kas iestājusies lietā, grūtības, pietiek norādīt – kā pēdējā minētā to ir minējusi tiesas sēdē un pret ko prasītāja nav iebildusi –, ka persona, kas iestājusies lietā, uzzinot par sava mātesuzņēmuma finansiālajām grūtībām, pēc savas iniciatīvas vairs nav piedalījies šajā sistēmā no 2019. gada 5. februāra.
- 64 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāja nav pierādījusi šaubu esamību, Komisijai pārbaudot pamatnostādņu 22. punktā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru grupas uzņēmumu grūtībām ir jābūt pārāk nopietnām, lai tās novērstu pati grupa.

- 65 Tātad jāsecina, ka prasītājam nav izdevies pierādīt, ka pastāv šaubas, izvērtējot prasības, kuras paredzētas pamatnostādņu 22. punktā un kuru dēļ Komisijai būtu bijis jāuzsāk oficiālā izmeklēšanas procedūra.

c) Par pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunkta pārkāpuma netiešo pierādījumu

- 66 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisijai esot vajadzējis šaubīties par to, vai attiecīgais pasākums atbilst pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunktā izklāstītajām prasībām. Tā uzskata, ka, pirmkārt, Komisija neesot pierādījusi, ka persona, kas iestājusies lietā, būtu sniegusi būtisku pakalpojumu minētā punkta izpratnē un, otrkārt, ka minēto pakalpojumu nevarētu viegli pārņemt konkurents.
- 67 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, apstrīd šo argumentāciju.
- 68 Vispirms Vispārējā tiesa, ņemot vērā 2020. gada 22. septembra spriedumu Austrija/Komisija (C-594/18 P, EU:C:2020:742), uzskata par nepieciešamu norādīt, ka no pamatnostādņu 43. punkta izriet, ka, lai valsts atbalsta pasākums tiktu atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz šīm pamatnostādnēm, tam ir jābūt kopīgo interešu mērķim. Saskaņā ar šo pašu punktu šī prasība izpaužas kā nosacījums, atbilstoši kuram šāda pasākuma mērķim ir jābūt “vērstam uz sociālo grūtību vai tirgus nepilnību novēršanu”. To apstiprina šo pamatnostādņu 44. punkts, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāpierāda, ka saņēmēja iziešana no tirgus, visticamāk, radītu būtiskas sociālas grūtības vai nopietnu tirgus nepilnību. Šīs prasības saturs tādējādi ir saistīts ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, ka atbalsta pasākumam ir jāveicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstība, kā lietas dalībnieki to turklāt apgalvoja tiesas sēdē.
- 69 No tā izriet, ka pamatnostādņu 43. un 44. punktā paredzēto prasību būtība nav pretrunā LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam – ko neviens no lietas dalībniekiem arī neapgalvo – un ka, nosakot šo prasību, ar pamatnostādnēm nav nepamatoti samazināta šīs tiesību normas piemērošanas joma attiecībā uz valsts atbalsta pasākuma saderības pārbaudi 2020. gada 22. septembra sprieduma Austrija/Komisija (C-594/18 P, EU:C:2020:742) izpratnē. Turklāt no minētā sprieduma 66. un 67. punkta izriet – apstāklis, ka plānotais atbalsts ļauj novērst tirgus nepilnības, var būt atbilstošs elements, lai novērtētu šī atbalsta saderību atbilstoši LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam.
- 70 Minēto pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunktā paredzēts, ka dalībvalstīm ir jāpierāda, ka atbalsta saņēmēja iziešana no tirgus varētu radīt nopietnas sociālas grūtības vai nopietnu tirgus nepilnību, jo “pastāv risks pārtraukt tāda būtiska pakalpojuma sniegšanu, ko ir grūti dublēt, un jebkuram konkurentam būtu grūti pārņemt tā sniegšanu (piemērs: valsts infrastruktūras pakalpojumu sniedzējs)”.
- 71 Šajā lietā jāpārbauda, vai Komisija bez šaubām varēja nonākt pie secinājuma, ka attiecīgais pakalpojums bija “būtisks” un ka būtu bijis grūti to dublēt pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 72 Apstrīdētā lēmuma 81.–97. punktā Komisija nonāca pie šī secinājuma, pamatojoties būtībā uz diviem elementiem, proti, pirmkārt, grūtībām organizēt personas, kas iestājusies lietā, ārvalstīs palikušo pasažieru repatriāciju ar citu aviosabiedrību palīdzību, un, otrkārt, neiespējamību minētajām sabiedrībām pietiekami drīz piedāvāt pakalpojumus, ko persona, kas iestājusies lietā, sniedz ceļojumu rīkotājiem un neatkarīgajām ceļojumu aģentūrām Vācijā.

- 73 Vispirms ir jāizvērtē pirmais Komisijas vērā ņemtais elements, proti, risks, ka personas, kas iestājusies lietā, sniegtie pasažieru transporta pakalpojumi tiks pārtraukti, kā rezultātā būtu jārepatriē ārvalstīs palikušie pasažieri.
- 74 Pirmkārt, ir jānorāda, ka pamatnostādnēs nav jēdziena “būtisks pakalpojums” definīcijas.
- 75 Tomēr pamatnostādņu 44. punktā ir ietverts neizsmeļošs apstākļu saraksts, kuros Komisija uzskatīja, ka atbalsta saņēmēja bezdarbība var radīt nopietnas sociālas grūtības vai būtisku tirgus nepilnību. Daži no šiem piemēriem attiecas uz “nopietnu sociālo grūtību” risku, it īpaši a) apakšpunktu, kurā ir atsauce uz bezdarba līmeni vai g) apakšpunktu, kurā ir atsauce uz “līdzīg[ām] nopietnu grūtību situācij[ām], ko [attiecīgā dalībvalsts] pienācīgi pamatojusi”. Pārējie piemēri drīzāk attiecas uz būtisku tirgus nepilnību risku. Tā tas ir ar b) punktā minēto gadījumu, par kuru ir runa šajā lietā, tāpat kā ar c) apakšpunktu, kurā ir atsauce uz “uzņēmuma, kuram ir būtiska sistēmiska loma kādā reģionā vai konkrētā nozarē”, izešanu no tirgus un d) punktu, kas attiecas uz vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma (PVTN) pastāvīgu sniegšanu. No tā izriet, ka, lai pakalpojums tiktu uzskatīts par “būtisku”, netiek prasīts, lai uzņēmumam, kas sniedz šo pakalpojumu, būtu sistēmiska nozīme kāda attiecīgās dalībvalsts reģiona ekonomikā, nedz arī lai attiecīgā pakalpojuma adresātam būtu uzticēts PVTN, jo uz šiem diviem pēdējiem gadījumiem attiecas respektīvi pamatnostādņu 44. punkta c) un d) apakšpunkts.
- 76 Turklāt pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, tas vien, ka 44. punkta b) apakšpunktā ir atsauce “piemēram” uz “valsts infrastruktūras pakalpojumu sniedzēju”, nekādā ziņā nenozīmē, ka šī punkta piemērošanas joma attiecas tikai uz pakalpojumiem, kuriem ir nozīme valsts mērogā.
- 77 Tādējādi jānorāda prasītājas arguments, saskaņā ar kuru pakalpojums ir “būtisks” tikai tad, ja tam ir nozīme visā dalībvalsts tautsaimniecībā.
- 78 Turklāt kā neatbilstošs jānorāda arī prasītājas arguments, saskaņā ar kuru gaisa pārvadājumi uz tūrisma galamērķiem nav “būtisks pakalpojums” pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Komisija nekādi nav uzskatījusi, ka attiecīgais pakalpojums būtu “būtisks”, pamatojoties uz to, ka tas ir vērst uz tūrisma galamērķiem.
- 79 Otrkārt, attiecībā uz jautājumu par to, vai personas, kas iestājusies lietā, sniegtos pakalpojumus bija grūti dublēt pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunkta izpratnē, no apstrīdētā lēmuma 82. un 85. punkta izriet, ka citas konkurējošās aviosabiedrības nebūtu spējušas nodrošināt personas, kas iestājusies lietā, ārvalstīs palikušo pasažieru tūlītēju repatriāciju īsā laikā vairāku paralēlu faktoru dēļ, tostarp kopumā 669 *Boeing 737 MAX* lidaparātu imobilizācijas dēļ, kas samazināja lidmašīnu ar apkalpi pieejamību tirgū, un vienlaikus notiekošās *Thomas Cook* 140 000 pasažieru repatriācijas dēļ uz Apvienoto Karalisti, iesaistot vismaz 50 aviosabiedrības, kas divu nedēļu laikā kopumā veica 746 lidojumus uz 55 dažādiem galamērķiem. Salīdzinājumam, iespējamā personas, kas iestājusies lietā, pasažieru repatriācija esot bijusi ievērojami lielāka un sarežģītāka, jo tā esot attiekusies aptuveni uz 200 000 līdz 300 000 pasažieru pārvadāšanu uz 50 līdz 150 dažādiem galamērķiem, un aptuveni 20 000 līdz 30 000 šo pasažieru atradās aptuveni trīsdesmit tālu esošās vietās, kam esot bijuši nepieciešams apmēram 1000 līdz 1500 lidojumu. Turklāt saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 88. punktu četru Vācijas lidostu, ko apkalpo persona, kas iestājusies lietā, kapacitāte arī esot ierobežojums iespējamai repatriācijai, precizējot, ka salīdzinājumam *Thomas Cook* pasažieru repatriācijai uz Apvienoto Karalisti bija nepieciešams izmantot desmit *Thomas Cook* gaisa bāzes.

- 80 Šajā sakarā Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija nešaubīgi varēja secināt, ka pastāv būtiska pakalpojuma sniegšanas pārtraukšanas risks, ko ir grūti dublēt, pamatojoties uz to, ka personas, kas iestājusies lietā, iziešana no tirgus nozīmētu, ka liels skaits pasažieru paliktu ārvalstīs, tostarp daži tālās vietās, un ka repatriācija, ko veic citas aviosabiedrības, būtu grūti īstenojama visu apstrīdētajā lēmumā konkrēti un precīzi pamatoto apstākļu dēļ. Šī riska dēļ personas, kas iestājusies lietā, iziešana no tirgus varēja izraisīt būtisku minētā tirgus nepilnību.
- 81 Neviena no prasītājas norādītajiem argumentiem nevar atspēkot šo secinājumu.
- 82 Pirmkārt, nevar piekrist prasītājas argumentam, ka “ziemas sezonā” pastāvot aviopāravadājumu jaudas pārpalikums. Pirmām kārtām, nav strīda par to, ka aviopāravadājumu nozarē ziemas sezona ilgst no oktobra beigām līdz marta beigām, savukārt iespējamās repatriācijas darbības, kurām būtu jā sākas no 23. septembra, neietilpa minētajā sezonā. Otrām kārtām, katrā ziņā nemainīgs paliek tas, ka šajā brīdī lidmašīnu pieejamību būtiski ietekmēja divi ārkārtēji notikumi, kas norisinājās vienlaikus, proti, vairāku simtu *Boeing 737 MAX* lidmašīnu imobilizācija un piegādes problēmas un *Thomas Cook* pasažieru repatriācija plašā mērogā. Šajā ziņā ir jāuzsver, tāpat kā to dara Komisija, ka personas, kas iestājusies lietā, pasažieru repatriācijas organizēšana esot bijusi vēl plašāka mēroga nekā *Thomas Cook* pasažieru repatriācija, kas kvalificēta kā “plašākā repatriācija miera laikā”. Par to liecina iepriekš 79. punktā minētie neapstrīdētie dati.
- 83 Tādējādi šo divu ārkārtējo notikumu ietekme uz lidmašīnu pieejamību esot ievērojami apgrūtinājusi iespējamās repatriācijas darbības, kuras citām aviosabiedrībām būtu bijis jāveic paralēli un steidzamības kārtā.
- 84 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunkts neprasa, lai dublēt būtisku pakalpojumu būtu neiespējami; pietiek ar to, ka to darīt ir “grūti”.
- 85 Otrkārt, attiecībā uz prasītājas argumentu, ka Komisija kļūdījusies, balstīdamās tikai uz četru Vācijas lidostu kapacitāti, no kurām pakalpojumus sniedz persona, kas iestājusies lietā, ir jākonstatē, ka Komisija nav noliegusi iespēju iespējamās repatriācijas nolūkos izmantot citu, iespējami mazāk noslogotu lidostu kapacitāti. Personas, kas iestājusies lietā, apkalpoto četru Vācijas lidostu kapacitātes robežas Komisija ir minējusi apstrīdētā lēmuma 88. punktā, salīdzinot ar *Thomas Cook* desmit gaisa bāzēm, kuras izmantotas tās pasažieru repatriācijai, pierādot, ka personas, kas iestājusies lietā, pasažieru repatriācija būtu bijusi sarežģītāka nekā *Thomas Cook* pasažieru repatriācija.
- 86 Treškārt, attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka Komisija neesot pamatojusi sešu mēnešu laikposma nepieciešamību personas, kas iestājusies lietā, pasažieru repatriācijai, ir jāuzsver, ka Komisija nevienā brīdī nav uzskatījusi, ka minētajai repatriācijai būtu bijis nepieciešams šāds laikposms. Īstenībā sešu mēnešu laikposms atbilst attiecīgā [atbalsta] pasākuma ilgumam. Kā pamatoti norāda Komisija, šī pasākuma ilgums nekādi nav saistīts ar laiku, kas būtu bijis nepieciešams iespējamai repatriācijai. Turklāt sešu mēnešu termiņa mērķis, kā tas ir norādīts pamatnostādņu 60. punktā, ir ļaut saņēmējam atjaunot likviditāti.
- 87 Šādos apstākļos jāsecina, ka repatriācijas darbību, kas būtu jāveic apstākļos, kurus raksturo vienlaicīga ārkārtēju notikumu rašanās, apjoms, sarežģītība un steidzamība paši par sevi pamato secinājumu, ka personas, kas iestājusies lietā, iziešana no tirgus būtu izraisījusi būtiska pakalpojuma pārtraukšanas risku, kuru izskatāmās lietas īpašajos apstākļos būtu grūti dublēt.

- 88 Līdz ar to prasītājas argumenti, ar kuriem tiek apstrīdēts otrais Komisijas norādītais elements, proti, personas, kas iestājusies lietā, Vācijā sniegto pakalpojumu pārtraukšanas risks, ir neefektīvi.
- 89 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka arī otrais netiešais pierādījums nerada šaubas.

d) Par pamatnostādņu 74. punkta pārkāpuma netiešo pierādījumu

- 90 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija esot nepilnīgi un nepietiekami pārbaudījusi pamatnostādņu 74. punktā paredzēto nosacījumu par atbalsta neatkārtošanos, jo tā esot vienīgi minējusi, ka persona, kas iestājusies lietā, un tās kontrolētās struktūras pēdējo desmit gadu laikā nav saņēmušas glābšanas atbalstu, pārstrukturēšanas atbalstu vai pārstrukturēšanas pagaidu atbalstu, lai gan tai bija arī jāpārbauda, vai šādus atbalstus nav saņēmusi pati *Thomas Cook* grupa.
- 91 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, apstrīd šo argumentāciju.
- 92 Pamatnostādņu 74. punktā ir noteikts, ka tad, “ja glābšanas atbalstu, pārstrukturēšanas atbalstu vai pārstrukturēšanas pagaidu atbalstu saņēmusi uzņēmumu grupa, Iestāde parasti neatļauj turpmāku glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu pašai grupai vai kādam no grupai piederošajiem subjektiem, ja nav pagājis 10 gadu kopš atbalsta piešķiršanas, pārstrukturēšanas perioda beigām vai pārstrukturēšanas plāna īstenošanas apstādināšanas (ņemot vērā visnesenāko no šiem notikumiem)”.
- 93 Šajā lietā pietiek konstatēt, ka prasītāja nav minējusi nevienu apstākli – ko tā skaidri atzina tiesas sēdē –, kas varētu pierādīt, ka *Thomas Cook* grupa pēdējo desmit gadu laikā ir saņēmusi jebkādu glābšanas atbalstu, pārstrukturēšanas atbalstu vai pārstrukturēšanas pagaidu atbalstu.
- 94 Tādējādi šīs lietas apstākļos, tā kā par to nav nekādu norāžu, un ņemot vērā iepriekš 27. punktā minēto judikatūru, Komisijai nevar pārvest, ka tā ir nepilnīgi un nepietiekami pārbaudījusi pamatnostādņu 74. punktā paredzēto nosacījumu par atbalsta neatkārtošanos.
- 95 Līdz ar to prasītājai nav izdevies pierādīt, ka netiešajam pierādījumam par pamatnostādņu 74. punkta pārkāpumu būtu bijis jāliek Komisijai šaubīties par attiecīgā pasākuma saderību ar iekšējo tirgu.
- 96 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāuzskata, ka prasītāja nav pierādījusi, ka pastāv tādas šaubas, kas pamatotu oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanu.
- 97 Tādēļ ceturtais prasības pamats ir jānoraida.

2. Par piekto pamatu – pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi

- 98 Ar piekto pamatu prasītāja būtībā apgalvo, ka apstrīdētais lēmums vairākos aspektos nav pamatots vai ir pamatots pretrunīgi.
- 99 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, apstrīd šo argumentāciju.
- 100 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka LESD 296. pantā paredzētajam pamatojumam ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta raksturam un skaidri un nepārprotami jāatklāj aktu sagatavojušās iestādes argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu

un kompetentajai tiesai īstenot tās kontroli. Prasība norādīt pamatojumu ir jāvērtē atkarībā no lietas apstākļiem, jo īpaši no izskatāmā tiesību akta satura, norādītā pamatojuma rakstura un interesēm paskaidrojumu saņemšanā, kas var būt šī tiesību akta adresātiem vai citām personām, kuras tas skar tieši un individuāli. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un juridiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojums atbilst minētā 296. panta prasībām, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai šā tiesību akta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visu attiecīgo jomu regulējošo tiesību normu kopumu (skat. spriedumu, 2011. gada 8.septembris, Komisija/Nīderlande, C-279/08 P, EU:C:2011:551, 125. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 101 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma 80. punktā ietvertais pamatojums ir pretrunīgs, jo Komisija esot apgalvojusi, pirmām kārtām, ka personas, kas iestājusies lietā, steidzamās likviditātes vajadzības izriet citastarp no *Thomas Cook* grupā izmantotajiem finanšu mehānismiem, un, otrām kārtām, secinājusi, ka personas, kas iestājusies lietā, grūtības neizriet no izmaksu patvaļīgas sadales starp grupas dalībniekiem.
- 102 Tomēr, lasot apstrīdētā lēmuma 12., 15.–17., 80. un 109. punktu, var saprast iemeslus, kuru dēļ Komisija it īpaši uzskatīja, ka grupas naudas līdzekļu kopīgošana nav šāda patvaļīga sadale. Kā izriet no šī sprieduma 52.–57. punkta, apstrīdētā lēmuma pamatojums šajā jautājumā nav pretrunīgs.
- 103 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā neesot norādīts pamatojums jautājumam, vai personas, kas iestājusies lietā, grūtības bija pārāk nopietnas, lai tās novērstu pati grupa, kā tas prasīts pamatnostādņu 22. punktā.
- 104 Šajā ziņā, kā norādīts iepriekš 60.–63. punktā, no apstrīdētā lēmuma 12. un 13. punkta izriet, ka *Thomas Cook* grupa savu darbību izbeidza nekavējoties un 2019. gada 23. septembrī tika uzsākta tās likvidācija tiesas ceļā. Turklāt minētā lēmuma 17. punktā Komisija ir uzsvērusi, ka mātesuzņēmums acīmredzami nebija spējīgs atbalstīt personu, kas iestājusies lietā, un drīzāk radīja slogu pēdējai minētajai. Tādējādi šajos apstrīdētā lēmuma punktos ir skaidri un nepārprotami norādīti iemesli, kuru dēļ Komisija uzskatīja, ka iepriekš minētais pamatnostādņu 22. punkta nosacījums ir izpildīts.
- 105 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā neesot norādīti iemesli, kuru dēļ personas, kas iestājusies lietā, pakalpojumi jāuzskata par būtiskiem un tos nevarēja dublēt citas aviosabiedrības pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 106 Tomēr ir jākonstatē, ka apstrīdētā lēmuma 81.–95. punktā ietverts detalizēts pamatojuma izklāsts, kas Komisijai lika uzskatīt, ka pamatnostādņu 44. punkta b) apakšpunktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti. Tā pamatoja šo secinājumu it īpaši ar iespējamo repatriācijas darbību apjomu un sarežģītību apstākļos, kurus raksturo ārkārtēji notikumi, kas norisinājās vienlaikus, un tas sarežģīja iespēju, ka šīs darbības varētu organizēt citas aviosabiedrības. Tātad jāuzskata, ka apstrīdētā lēmuma pamatojums šajā ziņā ir pietiekams.
- 107 Ceturtkārt, prasītāja uzskata, ka Komisija neesot norādījusi iemeslu, kura dēļ tā uzskatīja, ka pamatnostādņu 74. punktā minētais atbalsta neatkārtotānosacījums šajā lietā ir izpildīts.
- 108 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmām kārtām, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 112. punktā ir norādījusi, ka pēdējo desmit gadu laikā ne persona, kas iestājusies lietā, ne kāda tās kontrolēta vienība nav saņēmusi glābšanas atbalstu, pārstrukturēšanas atbalstu vai pārstrukturēšanas pagaidu atbalstu.

Otrām kārtām, tā kā nav nekādu norāžu par to, ka *Thomas Cook* grupa būtu saņēmusi kādu atbalstu desmit gadu laikā pirms attiecīgā pasākuma noteikšanas, Komisijai nebija jāsniedz detalizētāks pamatojums šajā jautājumā. Šādos apstākļos Komisija ir pietiekami izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka nosacījums par atbalsta neatkārtošanos šajā lietā ir izpildīts.

109 Līdz ar to piektais prasības pamats ir jānoraida kā nepamatots.

110 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, prasība ir jānoraida kopumā.

IV. Par tiesāšanās izdevumiem

111 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.

112 Prasītāja atbilstoši Reglamenta 138. panta 3. punktam sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (desmitā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Ryanair DAC* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.

3) *Condor Flugdienst GmbH* sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Petrлік

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2022. gada 18. maijā.

[Paraksti]